

วิธีการทดลอง

วัสดุคุณ

- แป้งถั่วเขียว (บริษัท สิงห์นันท์ จำกัด (มหาชน), กรุงเทพฯ) สกัดได้จากถั่วเขียวผู้แพ้น ไม่ผ่านการพอกสี

- แอลฟ้า-อะไนเลส (Termamyl 120L®; Novo Nordisk Co., Bagsvaerd, Denmark) สกัดจากแบคทีเรีย *Bacillus licheniformis* เป็นเอนไซม์ที่ทนอุณหภูมิสูงประมาณ 85 ถึง 95 องศาเซลเซียส และมีแอคติวิตี้ 120 Kilo Novo alpha-amylase Unit (KNU)* ต่อกรัม

- บีต้า-อะไนเลส (Sigma Chemical Co., MO., USA) สกัดจากมันเทศผ่านการทำให้บีติสูกซึ่แล้วเพื่อกำจัดแอลฟ้า-อะไนเลสและกลูโคอะไนเลส (แอลฟ้า-อะไนเลส และกลูโคอะไนเลส น้อยกว่าร้อยละ 0.001) และมีแอคติวิตี้ 965 Kilo Unit (KU)** ต่อกรัม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* 1 KNU คือ ปริมาณเอนไซม์ที่ออกแป้ง 5.26 กรัมต่อชั่วโมง ตามวิธีมาตรฐานของบริษัท Novo Nordisk ที่่าวัดดังนี้: แป้งอยู่ในรูปของสารละลายซึ่งมีแคลเซียม 0.0043 มิลลิโอมลาร์ ค่าความเป็นกรด-ค้าง 5.6 และอุณหภูมิ 37 องศาเซลเซียส และเวลาของการย้อมในช่วงระหว่าง 7 ถึง 20 นาที

** 1 KU คือ ปริมาณเอนไซม์ที่ออกแป้งให้ได้มอลโตส 1 มิลลิกรัม ในเวลา 3 นาที ที่ค่าความเป็นกรด-ค้าง 4.8 และอุณหภูมิ 20 องศาเซลเซียส

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานวิจัย

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีและสมบัติทางกายภาพของแป้งถั่วเขียว

1.1 วิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของแป้งถั่วเขียว ดังต่อไปนี้

1.1.1 ความชื้น ตามวิธี AOAC.925.10 (1990) (ภาคผนวก ก)

1.1.2 โปรตีน ตามวิธี AOAC. 920.87 (ภาคผนวก ก)

1.1.3 เส้นใย ตามวิธี AOAC.962.09 (1990) (ภาคผนวก ก)

1.1.4 ไขมัน ตามวิธี AOAC.920.39 (1990) (ภาคผนวก ก)

1.1.5 เกล้า ตามวิธี AOAC.923.03 (1990) (ภาคผนวก ก)

1.2 ค่านาโนปริมาณคราร์บอไบเดรต ตามสมการต่อไปนี้

ปริมาณคราร์บอไบเดรต (ร้อยละ) =

100 - (ผลรวมของปริมาณร้อยละขององค์ประกอบอื่น)

1.3 วัดค่าความเป็นกรด-ด่างของแป้งถั่วเขียว ตามวิธี AOAC. 943.02

(1990)

1.4 วัดหาอุณหภูมิที่ทำให้แป้งถั่วเขียวละลายในน้ำเป็นแป้งเมือก (pasting temperature) ด้วย Brabender visco-amylograph โดยใช้ความเร็วขั้นของแป้ง 6 กวัตต์ต่อเซนติเมตร

2. การศึกษาภาวะที่เหมาะสมที่สุดในการผลิต บัว-ลิมิต เดกซ์ทริน

การทดลองนี้ผลิตบัว-ลิมิต เดกซ์ทรินจากแป้งถั่วเขียว โดยวิธีการย้อมแป้งถั่วเขียวด้วยแอลฟ่า-อะไมเลสและบีต้า-อะไมเลส ชิงดัดแปลงมาจากวิธีของ Kaper และคณะ (1987) และ Nebesny (1990b) ดังนั้นการวิจัยนี้จึงศึกษาค่าความเป็นกรด-ด่างและอุณหภูมิที่เหมาะสมที่สุดในการผลิตบัว-ลิมิต เดกซ์ทรินจากแป้งถั่วเขียวด้วยแอลฟ่า-อะไมเลสเพื่อใช้เป็นภาวะสำหรับลิเคอแฟลชัน และศึกษาค่าความเป็นกรด-ด่าง อุณหภูมิ และอัตราส่วนของเอนไซม์ต่อแป้งแห้งที่เหมาะสมที่สุด ในการย้อมแป้งถั่วเขียวด้วยบัว-ลิมิต เดกซ์ทรินและเวลาที่บัว-ลิมิต เดกซ์ทรินอยู่ในไฟฟาร์ชอร์ต่าง สมบูรณ์เพื่อใช้เป็นภาวะสำหรับแซคคาเริฟิเคชัน

ออกแบบการทดลองโดยใช้ Completely randomized design (CRD) ทำการทดลอง 3 ชุด

2.1 ศึกษาภาวะที่เหมาะสมในการย้อมแบงค์ถัวเรือด้วยแอลฟ่า-อะไนเลส

2.1.1 ค่าความเป็นกรด-ด่างของสารละลายน้ำมันกีริยา

แปรค่าความเป็นกรด-ด่างของสารละลายน้ำมันกีริยา 8 ระดับ

คือ 3.5, 4.0, 4.5, 5.0 และ 5.5 ด้วยอัตราส่วนของบัฟเฟอร์ และ 6.0, 7.0 และ 8.0 ด้วยฟลูอิฟฟ์เฟอร์ ในการย้อมสารละลายน้ำมันกีริยาแบงค์ถัวเรือซึ่งมีความเข้มข้น 1 กรัมต่อเดซิลิตร ของบัฟเฟอร์ ด้วยแอลฟ่า-อะไนเลส เป็นเวลาหนึ่งนาที โดยใช้อัตราส่วนของแอลฟ่า-อะไนเลสต่อแบงค์แห้ง 1.66 KNU ต่อ 100 กรัม และอุณหภูมิ 60 องศาเซลเซียส ปริมาณสุทธิของสารละลายน้ำมันกีริยาเท่ากับ 5 มิลลิลิตร หยุดการทำงานของแอลฟ่า-อะไนเลสตามวิธี การของวารัญญู (วารัญญู ศรีเดช, 2537) โดยปรับค่าความเป็นกรด-ด่างของสารละลายน้ำมันกีริยา เป็น 3.5 ด้วยกรดไฮโดรคลอริก 0.1 นอร์มอล จากนั้นทำให้ร้อนในอ่างน้ำเดือดที่อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เป็นเวลาหนึ่งนาที วิเคราะห์หาปริมาณน้ำตาลรีดิวชั่ฟามวิธีของ Miller (1959) (ภาคผนวก ๙) และค่า nauem เป็นปริมาณน้ำตาลกลูโคสที่เกิดขึ้นต่อนาที

ประเมินผลจากความเร็วของปฎิกิริยาที่ค่าความเป็นกรด-ด่าง ข้างต้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน (One-way analysis of variance) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยใช้ Multiple range test

2.1.2 อุณหภูมิ

ย้อมสารละลายน้ำมันกีริยาแบงค์ถัวเรือซึ่งมีความเข้มข้น 1 กรัมต่อเดซิลิตร ของบัฟเฟอร์ ด้วยแอลฟ่า-อะไนเลสเป็นเวลาหนึ่งนาที โดยแปรอุณหภูมิของสารละลายน้ำมันกีริยา 5 ระดับ คือ 75, 80, 85, 90 และ 95 องศาเซลเซียส และใช้อัตราส่วนของแอลฟ่า-อะไนเลสต่อแบงค์แห้ง 1.66 KNU ต่อ 100 กรัม และค่าความเป็นกรด-ด่างที่ได้จากข้อ 2.1 ปริมาณสุทธิของสารละลายน้ำมันกีริยาเท่ากับ 5 มิลลิลิตร หยุดการทำงานของแอลฟ่า-อะไนเลส โดยปรับค่าความเป็นกรด-ด่างของสารละลายน้ำมันกีริยาเป็น 3.5 ด้วยกรดไฮโดรคลอริก 0.1 นอร์มอล จากนั้นทำให้ร้อนในอ่างน้ำเดือดที่อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เป็นเวลาหนึ่งนาที วิเคราะห์หาปริมาณน้ำตาลรีดิวชั่ฟามวิธีของ Miller (1959) (ภาคผนวก ๙) และค่า nauem เป็นปริมาณน้ำตาลกลูโคสที่เกิดขึ้นต่อนาที

ประเมินผลและวิเคราะห์ข้อมูลเช่นเดียวกับข้อ 2.1.1

2.2 ศึกษาภาวะที่เหมาะสมในการย้อมแบงค์ถัวเรือด้วยน้ำมันกีริยา-อะไนเลส

2.2.1 ค่าความเป็นกรด-ด่าง

แปรค่าความเป็นกรด-ด่างของสารละลายน้ำมันกีริยา 8 ระดับ

คือ 3.5, 4.0, 4.5 และ 5.0 ด้วยอัตราส่วนของบัฟเฟอร์ และ 5.5, 6.0, 7.0 และ 8.0

ด้วยฟอสเฟตบัฟเฟอร์ ในการย้อมสารละลายปั๊วเขียวความเข้มข้น 1 กรัมต่อเดซิลิตร ของบัฟเฟอร์ ด้วยน้ำดื้า-อะไนเลสเป็นเวลานาน 1 นาที โดยใช้อัตราส่วนของบีดื้า-อะไนเลส ต่อปั๊วแห้ง 10 KU ต่อ 100 กรัม และอุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส ปริมาณรสุกชื่อของสารละลายปฏิกิริยาเท่ากับ 5 มิลลิลิตร หยุดการทำงานของบีดื้า-อะไนเลส โดยทำให้ร้อนในอ่างน้ำเดือดที่อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เป็นเวลานาน 10 นาที การวิเคราะห์หาปริมาณน้ำตาลรีดิวชันวิธีของ Miller (1959) (ภาคพนวก ๙) และค่า nauam เป็นปริมาณน้ำตาล/mol โคล็อกส์ที่เกิดขึ้นต่อนาที

ประเมินผลและวิเคราะห์ข้อมูลเช่นเดียวกับข้อ 2.1.1

2.2.2 อุณหภูมิ

ย้อมสารละลายปั๊วเขียวความเข้มข้น 1 กรัมต่อเดซิลิตร ของบัฟเฟอร์ ด้วยน้ำดื้า-อะไนเลส เป็นเวลานาน 1 นาที โดยแบร์อุณหภูมิของสารละลายปฏิกิริยา 7 ระดับ คือ 40, 50, 55, 60, 65, 70 และ 80 องศาเซลเซียส และอัตราส่วนของบีดื้า-อะไนเลสต่อปั๊วแห้ง 10 KU ต่อ 100 กรัม และค่าความเป็นกรด-ด่างที่ได้จากข้อ 2.2.1 ปริมาณรสุกชื่อของสารละลายปฏิกิริยาเท่ากับ 5 มิลลิลิตร หยุดการทำงานของบีดื้า-อะไนเลส โดยทำให้ร้อนในอ่างน้ำเดือดที่อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เป็นเวลานาน 10 นาที การวิเคราะห์หาปริมาณน้ำตาลรีดิวชันวิธีของ Miller (1959) (ภาคพนวก ๙) และค่า nauam เป็นปริมาณน้ำตาล/mol โคล็อกส์ที่เกิดขึ้นต่อนาที

ประเมินผลและวิเคราะห์ข้อมูลเช่นเดียวกับข้อ 2.1.1

2.2.3 อัตราส่วนของบีดื้า-อะไนเลสต่อปั๊วเขียว

แบร์อัตราส่วนของบีดื้า-อะไนเลสต่อปั๊วแห้ง ไข่ช่วง 6.60 ถึง 98.96 KU ต่อ 100 กรัม (แบร์ความเข้มข้นของสารละลายปั๊วเขียวในหัวระหัวง 0.1 ถึง 1.5 กรัมต่อเดซิลิตร และความเข้มข้นของบีดื้า-อะไนเลสคงที่ 88.78 U ต่อเดซิลิตร) ในการย้อมสารละลายปั๊วเขียวด้วยบีดื้า-อะไนเลส เวลาในการย้อมนาน 1 นาที โดยใช้ค่าความเป็นกรด-ด่างที่ได้จากข้อ 2.2.1 และอุณหภูมิที่ได้จากข้อ 2.2.2 ปริมาณรสุกชื่อของสารละลายปฏิกิริยาเท่ากับ 5 มิลลิลิตร หยุดการทำงานของบีดื้า-อะไนเลสโดยทำให้ร้อนในอ่างน้ำเดือดที่อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เป็นเวลานาน 10 นาที

ประเมินผลโดยการวิเคราะห์หาปริมาณน้ำตาลรีดิวช์ ตามวิธีของ Miller (1959) (ภาคพนวก ๙) และค่า nauam เป็นปริมาณน้ำตาล/mol โคล็อกส์ที่เกิดขึ้นต่อนาที วิเคราะห์ข้อมูลโดยเรียนกราฟความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วของปฏิกิริยาการย้อมปั๊วเขียว ด้วยบีดื้า-อะไนเลสและความเข้มข้นของสารละลายปั๊วเขียว

2.2.4 เวลาที่ใช้ในการย้อมลิโคไฟสตาร์ชด้วยบีต้า-อะไมเลส

เครื่องมือคือไฟสตาร์ชโดยการย้อมสารแขวนลอยแป้งถั่วเขียว ชั่งน้ำหนักความชื้น 20 กรัมต่อเดซิลิตร ด้วยแอลฟ่า-อะไมเลส เป็นเวลา นาน 30 นาที ที่ภาวะจากข้อ 2.1 โดยใช้อัตราส่วนของแอลฟ่า-อะไมเลสต่อแป้งถั่วเขียวหั้งเป็น 3.32 และ 16.6 KNU ต่อ 100 กรัม เมื่อหยุดการทำงานของแอลฟ่า-อะไมเลส เก็บลิโคไฟสตาร์ชส่วนหนึ่งเพื่อเป็นตัวอย่างสำหรับเวลาในการย้อม 0 ชั่วโมง นำลิโคไฟสตาร์ชส่วนที่เหลือมา-yoom ต่อด้วยบีต้า-อะไมเลส ที่ภาวะจากข้อ 2.2.1 ถึง 2.2.3 โดยประมวลผลเวลาที่ใช้ในการย้อมลิโคไฟสตาร์ชด้วยบีต้า-อะไมเลสเป็น 24, 48, 72 และ 96 ชั่วโมง เก็บตัวอย่างเด็กชั้นริน ผสมแบบสุ่มและหยุดการทำงานของบีต้า-อะไมเลส จากนั้นนำตัวอย่างมาปั่นแยกตะกอนที่ความเร็ว 5,000 รอบต่อนาที เป็นเวลา นาน 30 นาทีและวิเคราะห์ตัวอย่างทันที

ประเมินผลโดยการวิเคราะห์ค่าสมมูลเด็กชั้นตรีสของเด็กชั้นริน ผสมตามวิธีของ Somogyi-Nelson (Nelson, 1944) (ภาคผนวก ๙) วิเคราะห์ชื่อมูลโดย การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน (One-way analysis of variance) และเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยโดยใช้ Multiple range test

3. การผลิตบีต้า-ลินิต เด็กชั้นริน

การศึกษาวิธีผลิตบีต้า-ลินิต เด็กชั้นรินให้มีน้ำหนักกอนเลกุลเฉลี่ยต่างๆ กัน โดย การแปรน้ำหนักกอนเลกุลเฉลี่ยของลิโคไฟสตาร์ช หรือ hydrolyzed amylopectin นั้นเอง การผลิตบีต้า-ลินิต เด็กชั้นรินแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้ ลิโคแฟคชัน แซคคาโรฟิเดชัน และ การทำให้บริสุทธิ์ (ภาพที่ 7)

3.1 ลิโคแฟคชัน

แปรอัตราส่วนของแอลฟ่า-อะไมเลสต่อแป้งถั่วเขียวหั้งเป็น 3.32, 6.64, 9.96, 13.28 และ 16.60 KNU ต่อ 100 กรัม ในการย้อมสารแขวนลอยแป้งถั่วเขียว 20 กรัมต่อเดซิลิตร ด้วยแอลฟ่า-อะไมเลส เป็นเวลา นาน 30 นาที ที่ภาวะจากข้อ 2.1 เมื่อหยุดการทำงานของแอลฟ่า-อะไมเลส จะได้ลิโคไฟสตาร์ชซึ่งมีตะกอนของเอนไซม์ที่เสียสภาพธรรมชาติและแป้งที่เหลือ เมื่อนำมาปั่นแยกตะกอนที่ความเร็ว 5,000 รอบต่อนาที เป็นเวลา นาน 30 นาที จะได้ส่วนใสคือลิโคไฟสตาร์ช

3.2 แซคคาโรฟิเดชัน

หลังจากหยุดการทำงานของแอลฟ่า-อะไมเลส บีต้า-อะไมเลสย้อมลิโคไฟสตาร์ชที่ไม่ปั่นแยกตะกอน ที่ภาวะจากข้อ 2.2 เมื่อหยุดการทำงานของบีต้า-อะไมเลส

จะได้เดกซ์ทิรินพสมชิ้งมีตะกอนของเอนไซม์ที่เสียสภาพธรรมชาติและแบ่งที่เหลือ

3.3 การทำให้บีสุทธิ์

หลังจากหยุดการทำงานของบีต้า-อะไมเลส เก็บเดกซ์ทิรินพสมที่อุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียสเป็นเวลานาน 14 ชั่วโมง เพื่อตักตะกอนอะไนโอลส จากนั้นปั่นแยกตะกอนที่ความเร็ว 5,000 รอบต่อนาที เป็นเวลานาน 30 นาที จะได้ส่วนใสคือเดกซ์ทิรินพสม จากนั้นผ่าเดกซ์ทิรินพสมมาໄดแอลิชิส ด้วยถุงໄดแอลิชิสที่มี molecular weight cut off 12,000 โดยจะถูกໄดแอลิชิสที่มีเดกซ์ทิรินพสม ในน้ำกลันปริมาณมากกว่าตัวอย่าง 10 เท่าเป็นเวลานาน 12 ชั่วโมง จะได้บีต้า-ลิมิต เดกซ์ทิรินอยู่ภายในถุงໄดแอลิชิส ซึ่งน้ำหนักน้ำเงกุลสูงกว่า 12,000 และโอลิโกแซคคาวาร์คืออยู่ภายนอกถุงໄดแอลิชิส ซึ่งน้ำหนักน้ำเงกุลต่ำกว่า 12,000 บีต้า-ลิมิต เดกซ์ทิรินผ่านการทำแท้งด้วยเครื่องอบแห้งแบบสุญญากาศ ที่อุณหภูมิ 70 องศาเซลเซียส ความดันสุญญากาศ 5 นิ้วปรอท เป็นเวลาประมาณ 6 ชั่วโมง และเก็บตัวอย่างในเดซิเคเตอร์ที่มีสารกัดความชื้น โอลิโกแซคคาวาร์ผ่านการทำให้เข้มข้นด้วย Rotary vacuum evaporator ที่อุณหภูมิ 70 องศาเซลเซียสจนกระทั่งความเข้มข้นประมาณ 5 กรัมต่อเดซิลิตร

ออกแบบการทดลองโดยใช้ CED ทำการทดสอบ 3 ชั้น ประเมินผลโดยการวิเคราะห์หาปริมาณคาร์บอยเดรตทึ้งหมด ตามวิธี modified anthrone (Brooks and Griffin, 1987) เพื่อคำนวณร้อยละของผลผลิต คำสัม müลเดกซ์ทิรินส่วนวิธี Somogyi-Nelson (Nelson, 1944) และความหนืดปراกกฎที่ความเข้มข้น 5 กรัมต่อเดซิลิตร อุณหภูมิ 30 องศาเซลเซียส shear rate 1,000 วินาที⁻¹ โดยใช้ Brookfield viscometer (สำหรับลิเคนไฟฟ์ตาร์ช) หรือ shear rate 300 วินาที⁻¹ โดยใช้ Cannon-Fenske viscometer (สำหรับเดกซ์ทิรินพสม และบีต้า-ลิมิต เดกซ์ทิริน) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน (One-way analysis of variance) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยใช้ Multiple range test

4. การศึกษาสมบัติทางกายภาพของบีต้า-ลิมิต เดกซ์ทิริน

เตรียมสารละลายน้ำบีต้า-ลิมิต เดกซ์ทิรินในน้ำกลัน ความเข้มข้น 10 กรัมต่อเดซิลิตร แล้วนำมายิเคราะห์สัมบัติทางกายภาพ ดังนี้

4.1 น้ำหนักน้ำเงกุลเฉลี่ย โดยวิธีดั้งเดิม freezing point depression (Stevens, 1975) ของสารละลายน้ำบีต้า-ลิมิต เดกซ์ทิรินซึ่งมีความเข้มข้นในช่วง 2.5 ถึง 10 กรัมต่อเดซิลิตรและคำนวนน้ำหนักน้ำเงกุลเฉลี่ย (ภาชนะ ก.) ตามสมการต่อไปนี้

$$(\Delta T_e/C)_{c=0} = \frac{R \cdot T^2}{\mu \cdot \Delta H_e \cdot \bar{M}_n} \quad (A)$$

เมื่อ ΔT_e คือ อุณหภูมิที่ลดลงของสารละลายน้ำออย่างเมื่อเทียบกับน้ำ
 C คือ ความเข้มข้นของสารละลายน้ำออย่าง
 R คือ ค่าคงที่ของกําซ
 T คือ วัดเชิงแข็งของน้ำ (อุณหภูมิสัมบูรณ์)
 μ คือ ความหนาแน่นของน้ำ
 ΔH_e คือ ความร้อนแฝงของการหลอมเหลว
 $\bar{M}_n$ คือ น้ำหนักโมเลกุลเฉลี่ย (Number average molecular weight)

4.2 intrinsic viscosity ($[\eta]$) โดยวัดความหนืดปรากฏที่ความเข้มข้นในช่วงระหว่าง 1 ถึง 10 กรัมต่อเดซิลิตร อุณหภูมิ 30 องศาเซลเซียสและ shear rate 300 วินาที⁻¹ ด้วย Cannon-Fenke viscometer และวิเคราะห์หา $[\eta]$ (ภาคผนวก ค) ตามสมการ Huggins (Rha and Pradipasena, 1986) ดังต่อไปนี้

$$\eta_{red} = [\eta] + k' [\eta]^2 C \quad (B)$$

เมื่อ η_{red} คือ reduced viscosity
 C คือ ความเข้มข้น
 k' คือ ค่าคงที่สำหรับพอลิเมอร์ในสารละลายนั้น
 $[\eta]$ คือ intrinsic viscosity

4.3 สมบัติทางการไฟล โดยวัดความหนืดปรากฏของสารละลายน้ำต้า-ลิมิต เดกซ์กรินซึ่งมีความเข้มข้น 10 กรัมต่อเดซิลิตร ที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียสโดยใช้ shear rate ในช่วงระหว่าง 350 ถึง 1,000 วินาที⁻¹ ด้วย HAAKE viscometer และวิเคราะห์หาลักษณะการไฟลของสารละลายน้ำต้า-ลิมิต เดกซ์กริน (ภาคผนวก ค) ตามสมการ power law (Stevens, 1975) ดังต่อไปนี้

$$\tau = b \cdot D^s + \tau_0 \quad (C)$$

เมื่อ τ คือ shear stress

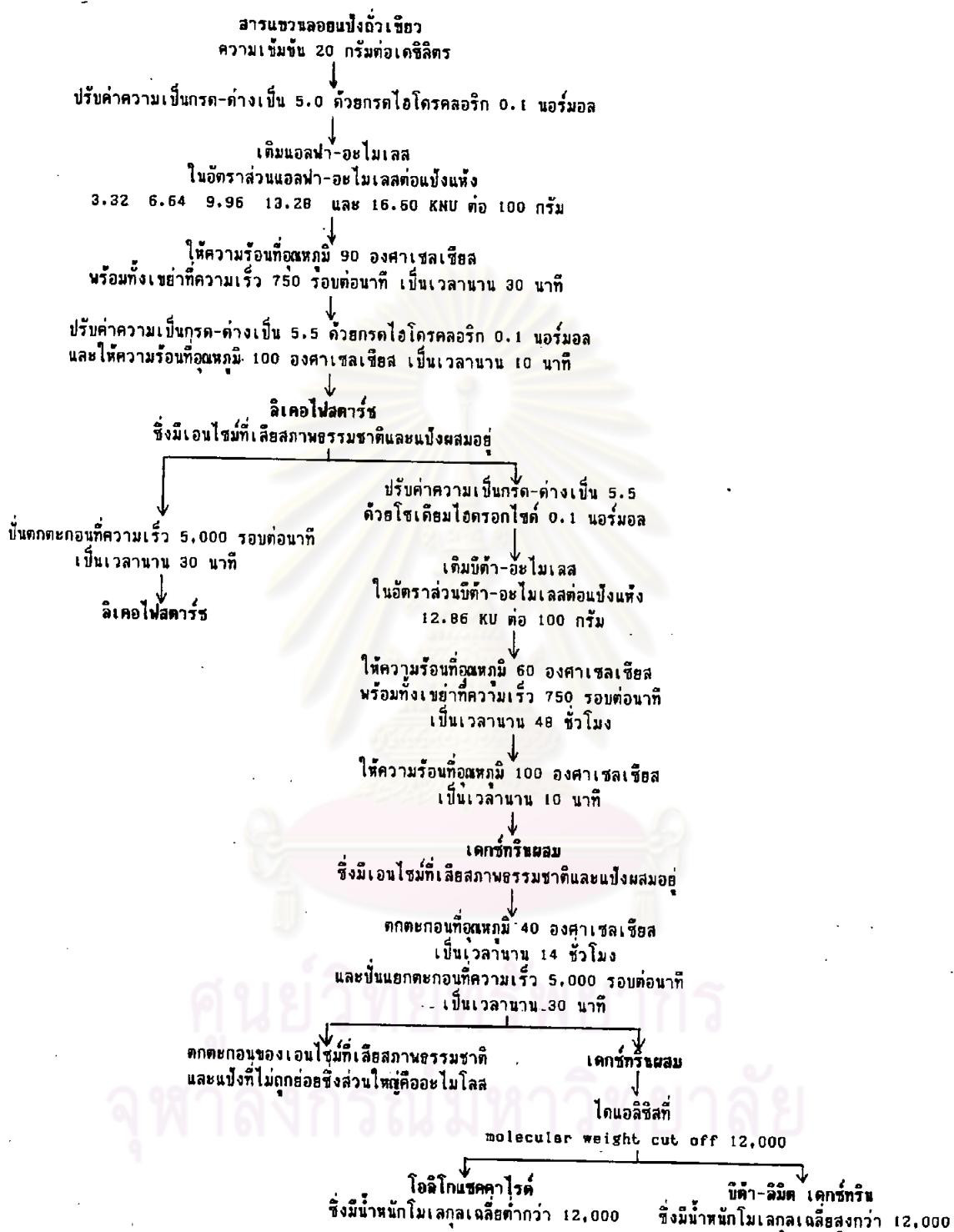
D คือ shear rate

b คือ ตราชณิความหนืด

s คือ flow-behavior index

τ_0 คือ ค่า yield stress

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 3 การผลิตบัตร-ลิมิต เอกซ์กวนด้วยวิธีการย่อขยายเป็นภาระเงินเดือนและบัตร-จะไม่เลสสิ่งตัดแปลงมาจากวิธีของ Kaper และคณะ (1987) และ Nebesny (1990b)